

SYRIEN

SET I FREDENS BAKSPEJL

Krass Clements fotoudstilling, *Impasse Hotel Syria*, fortæller historien om et fredeligt Syrien, hvor krig endnu var et ukendt aspekt af det daglige liv.

Fotografierne tegner et tankevækkende billede af et land, hvis skæbne var lige så uforudsigelig, som den var grusom.

Det historiske fotografi er i kraft af sit medie ikke blot en kunstnerisk subgenre men nærmere en socio-politisk refleksion over verden. Efterbilleder af svundne tider hjælper os som mennesker frem til en kollektiv bevidsthed om vores fortid og derigennem en fælles forståelse af vores samtid.

Sommetider kan det historiske fotografi dog også manifestere sig som et foruroligende

dobbeltspejl af fortidens fredelige tilstande i en nutid, hvor krigens frembrusen synes stadig mere prominent og blodig.

Denne tematik tager Krass Clement op i særudstillingen, *Impasse Hotel Syria – fotografier af Krass Clement*, som fra 3. maj – 22. oktober 2017 vil være at opleve på Davids Samling i København. Udstillingen tager udgangspunkt i Clements storslåede fotobog af samme navn, som udkom på Gyldendal sidste efterår. På udstillingen vises over 60 udvalgte fotografier af de næsten 200 værker, som er inkluderet i bogen.

En fotografisk tidsrejse

Værkerne i udstillingen er alle tidsbilleder af et Syrien, hvori freden stadig hersker. Det er et Syrien, hvis tidslige dimension synes nostalgisk drømmende med en befolkning, som foretager sine daglige gøremål, ser på hinanden og taler sammen. Det er det Syrien, som før borgerkrigens startskud den 18. marts 2011 var et af de mest kulturelt blomstrende lande i Mellemøsten.

Det er her, Krass Clement drog til i 2001. Her hvor han med sit kamera holdt en fotografisk dagbog over sine oplevelser i en

Krass Clement, *Syrien 2001*, Davids Samling.

lang række byer såsom Aleppo, Damaskus, Palmyra, Deir Ez-Zur og Homs. Clement tilbragte tre dage i den ældgamle millionby, Aleppo, hvor han boede på det legendariske Hotel Baron, som blev opført i 1911 og sidenhen har været besøgt af utallige berømtheder såsom krimiforfatteren Agatha Christie og det amerikanske præsidentpar Roosevelt. Clement mindes i dag hotelopholdet som noget ganske særligt.

Det var dog Aleppos byliv, som for alvor satte sig fast i den nu 70-årige fotografers erindring. Den pulserende metropol, som

har været beboet af mere end 33 civilisationer i over 8000 år, var med sine hundredvis af arkæologiske fund og antikke bygninger ikke blot den mest betydningsfulde turistattraktion i Syrien men en global, kulturel milepæl.

Kontrasternes by

Krass Clement formåede med sit kamera at indfange byens dualisme. På den ene side befandt han sig i en arkitektonisk oldtidsby, hvor religiøst ortodoksi og en provinsiel mentalitet herskede side om side med den moderne storbylivsstil.

Med sin originale fotografiske stil, som på samme tid tydeliggjorde en immanent skandinavisk melankoli og den parisiske flâneur-stil, brugte Clement sit kamera i en søgen efter det skjulte, det som lå bag det offentlige rums virvar og holdt til i byens skjulte gader, kroge og mørke gyder. I sin søgen fandt han en slående kontrast mellem byens interiør og eksteriør. Bygningernes indendørs indretning syntes gennemført og poleret i sin fremtoning, mens gaderne udenfor derimod var støvede og ujævne med forældede butiksskilte og >>

Krass Clement, *Syrien 2001*, Davids Samling.

>> krakelerede bygningsfacader. I Clements fotografiske værker ser vi Syriens befolkning i færd med hverdagslivets gøremål. Familier går på café, drenge der spiller fodbold på gaden, og folk der cykler til og fra arbejde. Ethvert scenarie, enhver situation som udspiller sig i disse billeder understreger Clements faste og umiskendelige greb om sit håndværk. I den hektiske by fremmaner mesterfotografen en tidlig ro – en stilstand som opfordrer beskueren til at stoppe op og tage alle indtryk til sig. Bogen som samlet fotoserie giver hermed værkerne en følelse af poetisk meditation over fortidens skønhed.

Fortidens grå nuancer

Fotoværkerne inkluderet i særudstillingen *Impasse Hotel Syria* er næsten udelukkende holdt i sort-hvide nuancer. I kraft af dette fremstår værkerne i dag, 16 år efter de blev taget, som følelsesladede minder om den forgange tid, inden borgerkrigen blussede op og forandrede landet for altid.

Udstillingens titel, *Impasse*, indikerer en blindgyde, en situation hvor fremskridt synes umulig. Krass Clement var i 2001 overbevist om, at han en dag ville vende tilbage til Syrien og videreudvikle sit studie af landet. Men landets politiske klima for-

andrede sig som bekendt pludseligt i 2011, hvor regeringsstyrker skød og dræbte fire demonstranter, hvilket blev startskuddet på den stadig aktuelle syriske borgerkrig, som er blevet kaldt den værste humanitære katastrofe siden Anden Verdenskrig. Clement hentyder nærmest profetisk til de kommende uroligheder i sine snapshots, hvor portrætter af landets præsident Bashar al-Assad hænger som faretruende varsler for fremtidens komme.

I dag er Hotel Baron, hvor Clement tilbragte sine dage i Aleppo, for længst lukket ned. Hotellet befandt sig kun få meter fra frontlinjen mellem regeringens og oppositionens kampe, som i dag har ødelagt mere en halvdelen af den østlige bydel.

De umenneskeligheder, Syriens befolkning har gennemgået de sidste seks år, er noget, som ikke blot sætter verden på spil rent politisk, men ligeledes er et brud på løftet om, at vi som verdenssamfund er beskyttet mod diktaturers krigsforbrydelser.

På trods af al sin ulykke er Syrien dog langt mere end et krigshærgat ruinlandskab; det er et land, hvis kulturelle og poetiske arv forsat står stærkt, og hvis befolkning aldrig vil stoppe med at drømme.

Fotografiet som vidnesbyrd

Krass Clements fotografier bevæger sig på et poetisk plan. Øjebliksbillederne fra en ikke så fjern fortid er lige så smukke flâneur-fotografier, som de er skræmmende vidnesbyrd om, hvor hurtigt et land kan falde i krigens nådesløse jerngreb. De i dag historiske fotografier fremstår i vores samtid dermed som krystalliseringer af et hukommelsens ingenmandsland, lige inden for vores bevidsthedsramme men langt uden for fysisk rækkevidde. ●

OM KUNSTNEREN:

Krass Clement er født i 1946 i København. Han har siden udgivelsen af sin første fotobog, *Skygger af øjeblikke*, fra 1978 udgivet 22 bøger. Clement er modtager af Statens Kunstfonds livsvarige ydelse, og hans værker er blandt andet repræsenteret på Museum of Modern Art i New York, Bibliothèque Nationale de France i Paris og herhjemme på Brandts, Designmuseum Danmark og Ny Carlsberg Glyptoteket.

PRAKTISK INFO OM UDSTILLINGEN:

**Ons. d. 3. maj til søn. d. 22. oktober 2017
Davids Samling, Kronprinsessegade 30-32, København K. Entré til museet og fotoudstillingen er gratis.**